

УКРАЇНА
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
42 сесія 6 скликання

УКРАИНА
ХАРЬКОВСКИЙ ГОРОДСКОЙ
СОВЕТ
ХАРЬКОВСКОЙ ОБЛАСТИ
42 сессия 6 созыва

РІШЕННЯ

Від 23.09.2015 № 2021/15

м. Харків

Про внесення змін до «Міської Комплексної програми «Назустріч дітям» на 2011-2015 рр.»

З метою забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей, об'єднання зусиль органів місцевого самоврядування міста Харкова та громадськості щодо створення сприятливого середовища для дітей, на виконання Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону дитинства», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей», «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року», керуючись ст.ст. 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Харківська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Внести зміни до «Міської Комплексної програми «Назустріч дітям» на 2011-2015 рр.», затвердженої рішенням 3 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 29.12.2010 № 116/10 (зі змінами), виклавши додаток до рішення у новій редакції (додається).

2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію Харківської міської ради з соціального захисту та охорони здоров'я і секретаря Харківської міської ради.

Міський голова Г.А. Кернес

Додаток
до рішення 3 сесії Харківської міської
ради
6 скликання «Про затвердження Міської
Комплексної програми «Назустріч
дітям» на 2011-2015 рр.» від
29.12.2010 № 116/10
(у редакції рішення 42 сесії Харківської
міської ради 6 скликання від
23.09.2015 №2021/15)

**Міська Комплексна програма
«Назустріч дітям» на 2011-2017 рр.**

м. Харків
2015

П А С П О Р Т П Р О Г Р А М И

Назва Програми:	Міська Комплексна програма «Назустріч дітям» на 2011-2017 рр. (далі – Програма)
Підстава для розроблення Програми:	- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; - Закон України «Про охорону дитинства»; - Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»; - Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування»; - Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей»; - Закон України «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на 2006-2016 роки».
Замовник Програми:	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради

Головний розробник Програми:	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради
Головна мета Програми:	об'єднання в єдину систему взаємопов'язаних завдань, заходів, зусиль органів місцевого самоврядування м. Харкова та громадськості щодо захисту прав і створення сприятливого середовища для дітей, у т.ч. з питань організації результативної роботи щодо запобігання соціальному сирітству, створення умов для розвитку сімейних форм виховання дітей, утвердження в суспільстві сімейних цінностей, всебічного розвитку і виховання дітей, профілактики та реабілітації бездоглядних дітей, запровадження економічного, правового і соціального механізмів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства України щодо дітей.
Строк реалізації Програми:	2011-2017 роки
Джерела фінансування Програми:	- міський бюджет; - інші джерела фінансування, не заборонені законодавством України.
Обсяги фінансування:	розмір бюджетних коштів передбачено в міському бюджеті на відповідний рік
Очікувані кінцеві результати виконання Програми:	Програма має стати орієнтиром дій виконавчих органів Харківської міської ради щодо оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей м. Харкова відповідно до вимог законодавства України та Конвенції ООН, у тому числі поліпшення становища дітей на основі інтеграції діяльності виконавчих органів Харківської міської ради з громадськими та іншими організаціями,

підтримки розвитку всіх форм
благодійності та спонсорства щодо дітей.

I. Загальні положення

Діти — це специфічна соціально-демографічна група суспільства. Визначення місця і ролі дитини у дорослому світі, забезпечення її захисту та всебічного розвитку — одна з найгостріших проблем сьогодення, від вирішення якої залежить авторитет нації в сучасному світі. Тому першочерговим завданням у формуванні і розвитку особистості є забезпечення прав та свобод дитини.

З правової точки зору дитина є самостійним суб'єктом права. Тому на неї поширюється весь комплекс громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав людини.

Програма має стати орієнтиром дій виконавчих органів Харківської міської ради щодо оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей в м. Харкові відповідно до вимог законодавства України та Конвенції ООН, у тому числі поліпшення становища дітей на основі інтеграції діяльності виконавчих органів Харківської міської ради з громадськими та іншими організаціями, підтримки розвитку всіх форм благодійності та спонсорства щодо дітей.

Вирішення питань у сфері захисту та дотримання прав дітей прямо залежить від забезпечення комплексного підходу й рівня взаємодії всіх відомств і організацій, діяльність яких пов'язана з роботою з дітьми.

У зв'язку із цим необхідними є подальші кроки із вдосконалювання та активізації роботи щодо захисту прав дітей, поліпшення координації діяльності структур, що входять у систему соціального захисту та профілактики щодо дітей.

Особливої уваги потребують питання щодо посилення відповідальності батьків за виховання та навчання підростаючого покоління, удосконалення законодавства у сфері захисту та реалізації прав дітей, використання сучасних технологій під час роботи з дитиною та родиною.

Програма реалізується у комплексі з іншими програмами, затвердженими виконавчими органами Харківської міської ради, спрямованими на поліпшення становища жінок, сім'ї, охорони материнства і дитинства.

Механізмом взаємовідносин між виконавчими органами Харківської міської ради та громадськими організаціями є система договорів про спільну діяльність.

Соціальна категорія, на яку розрахована реалізація Програми: діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти та сім'ї з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Галузь та регіон використання результатів Програми: територіальна громада та виконавчі органи Харківської міської ради.

Терміни, що використовуються у Програмі:

бездомність – соціальне становище людини, зумовлене відсутністю в неї жилого приміщення (будинку, квартири, кімнати тощо), яке б вона могла використовувати для проживання/перебування і в якому могла бути зареєстрованою;

безпритульність – стан людини, пов'язаний із неможливістю фактично проживати/перебувати в жиллому приміщенні, на яке вона має право;

бездоглядні діти – діти, які не забезпечені сприятливими умовами для фізичного, духовного та інтелектуального розвитку (матеріальне благополуччя сім'ї, належне виховання, догляд та дбайливе ставлення до дитини, здорова матеріальна атмосфера тощо). Відповідно, дитяча бездоглядність – це послаблення чи відсутність нагляду за поведінкою, розвитком, самопочуттям дитини з боку батьків чи осіб, що їх замінюють. Такі діти можуть проявляти девіантну поведінку, мати шкідливі звички чи відчувати самотність, комплекс неповноцінності, незадоволеності власним життям тощо;

безпритульні діти – діти, які були вимушені залишити або самі залишили сім'ю чи дитячі заклади, де вони виховувалися, і не мають певного місця проживання;

діти, позбавлені батьківського піклування – діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовилися батьки, та безпритульні діти;

профілактика бездомності і безпритульності – система заходів, спрямованих на усунення правових, соціальних та інших причин виникнення бездомності та безпритульності, запобігання їм, у тому числі заходів щодо зниження ризику втрати людьми прав на жилі приміщення і запобігання втраті цих прав, і попередження виникнення негативних суспільних наслідків, пов'язаних із відсутністю в людей житла;

соціальне патрулювання – мобільна форма надання соціальних послуг, що здійснюється групою фахівців поза межами закладів для бездомних та безпритульних;

соціальний захист – це система заходів, запропонованих державою для створення умов, необхідних для громадян щодо реалізації ними своїх соціальних прав: права на життя, гідний його рівень, забезпечення в старості та в разі втрати здоров'я, права на охорону здоров'я та отримання освіти.

Законодавча база Програми:

- Сімейний та Цивільний кодекси України;

- Укази Президента України від 23.06.2001 № 467/2001 «Про додаткові заходи щодо удосконалення соціальної роботи з дітьми, молоддю і сім'ями», від 11.07.2005 № 1086/2005 «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей», від 04.05.2007 № 376/2007 «Про додаткові заходи щодо захисту прав та законних інтересів дітей»;

- Наказ Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 01.11.2000 № 2111 «Про затвердження Положення про порядок реалізації програм та проведення заходів з питань дітей, молоді, жінок та сім'ї»;

- Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 28.04.2007 № 1386 «Про ведення Єдиного електронного банку даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і громадян, які бажають взяти їх на виховання, та Єдиного електронного банку даних дітей, які опинились у складних життєвих обставинах».

II. Основні завдання Програми

Основними завданнями Програми є:

1) створення сприятливих умов для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку кожної дитини протягом усього періоду дитинства; забезпечення її доступу до високоякісних послуг у сфері соціально-правового захисту; формування гармонійно розвиненої особистості, громадянина, здатного до повноцінної життєдіяльності в усіх сферах виробництва, науки, освіти і культури, забезпечення правового та соціального захисту дітей;

2) реалізація права кожної дитини на високоякісну освіту, оздоровлення та відпочинок шляхом запровадження комплексу спеціальних заходів соціально-правового, виховного характеру, спрямованих на організацію їх змістовного відпочинку та створення належних умов для збереження та зміцнення здоров'я дітей, у тому числі формування здорового способу життя;

3) створення умов для утвердження в суспільстві сімейних цінностей, матеріального забезпечення сімей із дітьми, забезпечення їх морального здоров'я, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству;

4) забезпечення організаційних заходів щодо реалізації державних програм стосовно дитинства, у тому числі щодо забезпечення прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

5) реалізація заходів щодо профілактики та реабілітації бездоглядних та схильних до бродяжництва дітей, удосконалення системи соціальної роботи з сім'ями, що мають дітей і опинилися в складних життєвих обставинах, виявлення їх на ранній стадії, активізація профілактичної роботи з метою запобігання правопорушенням у дитячому середовищі;

6) поліпшення існуючих та пошук нових форм соціальної підтримки дітей, забезпечення ефективного контролю за захистом їх прав та інтересів, у тому числі житлових та інших майнових прав дітей;

7) забезпечення своєчасного виявлення та влаштування дітей, які залишилися без піклування батьків, дітей-сиріт і дітей, позбавлених

батьківського піклування, ведення Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» (далі – ЄІАС «Діти») щодо формування бази даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, і громадян, які хочуть взяти їх на виховання;

8) забезпечення реалізації права дитини на захист від економічної експлуатації та від виконання будь-якої роботи, що може бути небезпечною для її здоров'я, запобігання порушенням законодавства України щодо застосування праці дітей, у тому числі найгірших форм дитячої праці, та їх ліквідація шляхом запровадження ефективного економічного, правового і соціального механізмів;

9) використання можливостей міського бюджету для фінансування загальноміських заходів, пов'язаних із соціально-правовим захистом дітей, правовим вихованням підростаючого покоління, вихованням дітей та підлітків на прикладах патріотизму, служіння своєму народу; реалізація наукових розробок, спрямованих на вирішення актуальних проблем дитинства; забезпечення інформованості населення щодо реалізації органами місцевого самоврядування м. Харкова державної політики стосовно дитинства;

10) активізація участі територіальної громади м. Харкова у захисті прав та розвитку дитини шляхом залучення представників громади до діяльності в інтересах дітей, залучення спонсорських коштів для спільної реалізації окремих розділів Програми; розвиток різних форм співробітництва з іншими державами, міжнародними організаціями для нагального розв'язання проблем у сфері охорони дитинства;

11) сприяння організаційно-правовому, науково-методичному та інформаційному забезпеченню функціонування структур органів місцевого самоврядування м. Харкова, діяльність яких пов'язана з роботою з дітьми.

III. Заходи щодо виконання Програми

№ з/п	Зміст заходів	Виконавці	Терміни виконання
1	2	3	4
1. Захист дитинства, інформаційна та соціальна політика			
1	Удосконалення системи збору даних та аналізу політики з метою підвищення ефективності вирішення проблем дітей	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
2	Сприяння доступу дітей до різних форм ефективного захисту, вирішенню їх соціальних проблем, розвитку цивільної й соціальної активності дітей	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно

3	Підвищення рівня обізнаності дітей щодо ВІЛ/СНІДу, туберкульозу та наркоманії, формування толерантного ставлення до ВІЛ-інфікованих, хворих на СНІД і наркоманію дітей шляхом інформування 100 % дітей старшого шкільного віку	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
4	Організація взаємодії зі службою зайнятості щодо проведення спільних профорієнтаційних заходів для дітей, у тому числі соціально незахищених категорій, із установами та організаціями, діяльність яких пов'язана з роботою з дітьми	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, Харківський міський центр зайнятості, заклади освіти	Постійно
5	Сприяння підвищенню рівня обізнаності дітей шкільного віку з правових питань шляхом проведення тематичних місячників, декад, тижнів, днів та інших заходів	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, заклади освіти	Постійно
6	Активізація роботи в загальноосвітніх навчальних закладах щодо попередження бездоглядності шляхом максимального охоплення дітей шкільного віку навчанням та здобуття дітьми повної загальної середньої освіти	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, заклади освіти	Постійно
7	Підвищення ефективності профілактичної та роз'яснювальної роботи серед батьків з метою запобігання жорсткому поводженню з дітьми	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, заклади освіти	Постійно
8	Підвищення обізнаності щодо прав дитини та започаткування партнерств в інтересах дітей із засобами масової інформації, громадянським суспільством, бізнесом, а також поліпшення знань громадян та комунікаційних можливостей в місті щодо інформаційно-профілактичної	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, заклади освіти	Постійно

	роботи у сфері охорони дитинства		
9	Надання організаційної, методичної та правової підтримки в реалізації програм із питань захисту прав дітей дитячим громадським організаціям	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради, заклади освіти	Постійно
10	Розробка, випуск та розповсюдження серед цільових аудиторій інформаційних матеріалів: інформаційних брошур, листівок, акцидентної продукції соціального змісту, інших інформаційних видань за різними аспектами захисту прав дітей, а також промоматеріалів	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
2. Соціально-правовий захист дітей різних категорій			
11	Координація та контроль роботи щодо ведення (наповнення, оновлення) бази даних дітей та громадян в ЄІАС «Діти» відповідно до законодавства України	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
12	Моніторинг застосування дитячої праці на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності з питань забезпечення реалізації права дитини на захист від економічної експлуатації та від виконання будь-якої роботи, що може бути небезпечною для її здоров'я, завдавати шкоди фізичному, розумовому, духовному і моральному розвитку. Здійснення контролю спільно з відповідними наглядовими й контролюючими структурами за дотриманням підприємствами, установами, організаціями трудового законодавства щодо працюючих неповнолітніх	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, адміністрації районів Харківської міської ради, Харківський міський центр зайнятості	Постійно

13	Підвищення контролю за станом працевлаштування відповідно до законодавства України на заброньованих робочих місцях на підприємствах, в установах й організаціях незалежно від форм власності дітей, які відповідно до законодавства потребують соціального захисту й не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
14	Контроль роботи з питань забезпечення додержання організаціями, підприємствами, установами всіх форм власності вимог законодавства про охорону дитинства, зокрема про соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, порушення у разі потреби в установленому порядку питань про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства України щодо дітей	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
15	Формування, поновлення та щомісячне направлення до відповідних структур бази даних окремих категорій громадян, яким установлені додаткові соціальні гарантії – місцева пільга (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу)	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
16	Забезпечення інформування адміністраціями пологових будинків та інших закладів охорони здоров'я Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради і Харківського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей	Департамент охорони здоров'я Харківської міської ради, Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради, заклади охорони здоров'я, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	Постійно

	та молоді «Довіра» щодо випадків відмови матерів від дітей		
17	Налагодження чіткої взаємодії служб у справах дітей з житлово-комунальними органами та паспортними відділеннями з питань зняття з реєстрації дітей за місцем проживання, відчуження житла від імені дітей	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
18	Порушення питання та вжиття згідно із законодавством України заходів щодо притягнення до відповідальності батьків, посадових осіб, винних у порушенні житлових та майнових прав дітей	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
19	Сприяння тимчасовій реєстрації проживання дітей, які з різних причин не мають житла, їх первинній паспортизації та працевлаштуванню	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області	Постійно
20	Сприяння щорічному забезпеченню дітей які потребують особливої соціальної уваги та підтримки оздоровленню дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку служб у справах дітей; відпочинку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, рідних дітей батьків прийомних сімей, а також батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу	Департаменти, управління Харківської міської ради	Постійно
		Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Щорічно
21	Проведення для дітей, якими опікуються служби у справах дітей, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу загальноміських заходів з нагоди міжнародних, державних та інших свят: - «Великоддя»; - «Дня матері»;	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно

	<ul style="list-style-type: none"> - «Дня сім'ї»; - «Міжнародного дня захисту дітей»; - «Дня знань»; - «Дня усиновлення»; - «Дня спільних дій в інтересах дітей»; - «новорічних та різдвяних свят»; <p>із врученням подарунків, квіткової та солодкої продукції.</p>		
22	<p>Перевезення дітей, які перебувають на обліку структурних підрозділів Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, зареєстрованих на території м. Харкова</p>	<p>Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради</p>	<p>Постійно</p>
23	<p>Розширення соціального партнерства з міжнародними, громадськими та релігійними організаціями та фондами з питань розробки та реалізації стратегій профілактики соціального сирітства, безпритульності і бездоглядності дітей. Залучення їх можливостей для надання адресної допомоги дітям. Сприяння діяльності у м. Харкові приватного закладу для дітей «Дитяче містечко «Отрадне».</p>	<p>Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський обласний благодійний фонд «Соціальна служба допомоги»</p>	<p>Постійно</p>
<p>2.1. Соціально-правовий захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування</p>			
24	<p>Забезпечення відповідно до законодавства України функціонування системи моніторингового нагляду за захистом прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі з питань збереження житла та майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які направляються до державних дитячих закладів, сімейних форм</p>	<p>Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради</p>	<p>Постійно</p>

	виховання		
25	Активізація національного усиновлення, розвиток сімейних форм виховання шляхом створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та створення належних умов для їх функціонування відповідно до законодавства України	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова	Постійно
26	Контроль та вирішення питань щодо встановлення статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, не пізніше як через два місяці після виявлення дитини, яка залишилася без батьківського піклування	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
27	Забезпечення координації дій щодо соціально-психологічного супроводу опікунів, усиновителів, прийомних батьків та батьків-вихователів, у т.ч. щодо моніторингу соціальної адаптації дитини та батьків під час розміщення її в родину	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Харкова	Постійно
28	Забезпечення контролю своєчасного нарахування та виплат державної допомоги сім'ям із дітьми щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за принципом «гроші ходять за дитиною» та підтримки вразливих сімей із дітьми	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
29	Виплата одноразової адресної грошової допомоги на оздоровлення прийомним сім'ям, які взяли на виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Департамент праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
30	Координація та контроль роботи з питань створення та постійного оновлення Реєстру житла, що	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської	Постійно

	належить дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування	міської ради	
31	Проведення реєстрації та паспортизації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, позачергово і в короткий строк	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області	Постійно
32	Координація та сприяння діяльності міського клубу спілкування батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу та прийомних батьків. Підтримка налагодження взаємодопомоги та обміну досвідом між представниками різних сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
33	Проведення в літній період виїзних занять (літня школа) для батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу та прийомних батьків	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, громадські та благодійні організації	Постійно
34	Залучення на пільгових умовах дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які залишилися без батьківського піклування, до занять у гуртках, секціях, клубах за місцем проживання, позашкільних навчальних закладах	Департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
35	Забезпечення передачі даних щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли 18-річного віку, до комітетів (управлінь) у справах сім'ї та молоді для контролю за станом додержання законодавства щодо їх соціально-правового захисту (у віці від 18 до 23 років), надання	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно

	державних видів допомоги		
2.2. Соціально-правовий захист дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах			
36	Здійснення оцінки та аналізу існуючої системи підтримки і прийняття рішень щодо дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
37	Удосконалення системи виявлення, контролю та соціальної роботи з дітьми, які опинилися в несприятливих умовах через складні життєві обставини батьків, забезпечення захисту їх прав	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, департаменти, управління, адміністрації районів Харківської міської ради	Постійно
38	Забезпечення підтримки кожної сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, та в якій існує ризик вилучення дитини, комплексом соціальних послуг	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	Постійно
39	Підвищити взаємодію і взаємоінформування між підрозділами кримінальної міліції у справах дітей РВ ХМУ ГУ МВС України в Харківській області, службами у справах дітей, органами освіти щодо дітей, які скоїли правопорушення, у т.ч. затримані за бродяжництво, жебракування	Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	Постійно
40	Забезпечення своєчасного виявлення бездоглядних та безпритульних дітей, влаштування їх на виховання до закладів сімейного типу та соціального захисту	Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр	Постійно

		соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	
41	Залучення дітей, які перебувають на внутрішньошкільному обліку, на обліку у відділах кримінальної міліції у справах дітей та службах у справах дітей, з урахуванням їх нахилів та інтересів до занять у гуртках, секціях, клубах за місцем проживання, позашкільних навчальних закладах	Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра», позашкільні заклади	Постійно
42	Сприяння навчанню, створенню належних побутових умов, працевлаштуванню дітей, які звільнилися з місць позбавлення волі, загальноосвітніх шкіл і ПТУ, соціальної реабілітації	Харківське міське управління Головного управління МВС України в Харківській області, Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	Постійно
3. Науково-методичне, інформаційне та кадрове забезпечення			
43	Проведення науково-практичних конференцій, семінарів, службових нарад, круглих столів, виставок щодо аналізу, обміну досвідом і планування роботи з питань соціально-правового захисту дітей, профілактики правопорушень та дотримання законодавства щодо дітей	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
44	Зміцнення потенціалу співробітників служб у справах дітей шляхом запровадження навчання технікам психологічної роботи з дітьми, що перебувають у конфлікті із законом	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Харківський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді «Довіра»	Постійно

45	Взаємодія з вищими навчальними закладами I-II рівня акредитації щодо покращення можливостей громадян, що надають послуги з догляду за дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, в рамках проведення тренінгів з підвищення кваліфікації	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації	Постійно
46	Розширення практики залучення до правоосвітньої роботи громадських організацій та об'єднань, діяльність яких пов'язана з правоосвітньою, правоохоронною та правозахисною роботою	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, громадські та благодійні організації	Постійно
47	Вивчення досвіду та впровадження в роботу ефективних технологій запобігання безпритульності та бездоглядності дітей, їх реабілітації та соціального захисту в Україні, участь у регіональних та міжнародних семінарах. Здійснення обміну інформацією щодо дитячої тематики зі службами у справах дітей регіонів України	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно
48	Сприяння організації міжрегіональних обмінів спеціалістами з роботи з дітьми	Департаменти, управління Харківської міської ради	Постійно
49	Надання всебічної допомоги та сприяння створенню і розвитку дитячих, громадських організацій, посиленню їх впливу на формування гармонійно розвиненого, суспільно активного молодого покоління	Департаменти, управління Харківської міської ради	Постійно
50	Проведення конкурсу інноваційних проектів і програм у галузі роботи з дітьми, профілактики дитячої бездоглядності, попередження раннього соціального сирітства, захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, організації дозвілля, зайнятості й літнього відпочинку дітей	Управління служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради	Постійно

IV. Актуальність завдань Програми

Згідно з Конституцією Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою.

Створення ефективної системи соціального захисту людини визнано законодавством України як один із напрямів державної політики з питань національної безпеки, що забезпечує сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізацію реальних та потенційних загроз національним інтересам.

Соціальну функцію проголошено пріоритетною функцією держави.

Механізмом реалізації соціальної функції держави є її соціальна політика. Соціальна політика – сукупність різноманітних заходів, форм діяльності суб'єктів соціально-політичного життя, спрямованих на формування та реалізацію соціальних потреб, що відображають життєво необхідні інтереси людини і суспільства для їх нормального матеріального та соціального становища. Саме тому, що соціальна політика охоплює всі сфери суспільного життя, вона набуває першорядного значення.

Серед основних напрямків державної політики з питань національної безпеки у соціально-гуманітарних сферах передбачено створення ефективної системи соціального захисту людини, охорони та відновлення її фізичного і духовного здоров'я; профілактика бездоглядності, безпритульності та бродяжництва серед дітей; збереження та зміцнення демографічного і трудового ресурсного потенціалу країни.

Одночасно Україна як член міжнародного співтовариства бере участь у діяльності зі створення сприятливого для дітей середовища, в якому гідний розвиток і захист їх прав забезпечується з дотриманням принципів демократії, рівності, миру, соціальної справедливості з урахуванням моральних засад та традиційних цінностей українського суспільства, спрямованих на зміцнення сім'ї та морального здоров'я дітей в Україні.

Одним із першочергових завдань держави є забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей в Україні відповідно до вимог Конвенції ООН про права дитини та з урахуванням Цілей розвитку тисячоліття, проголошених Концепцією, і стратегії Підсумкового документа спеціальної сесії в інтересах дітей Генеральної асамблеї ООН «Світ, сприятливий для дітей».

Відповідно до статей 32, 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Положення про Управління служб у справах дітей, до компетенції Управління відносяться повноваження щодо вирішення у встановленому законодавством порядку питань опіки і піклування, вирішення питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, організації роботи з питань запобігання бездоглядності дітей тощо.

Міську Комплексну програму «Назустріч дітям» на 2011-2017 рр. розроблено на підставі оцінки стану справ в окремих сферах життєдіяльності

територіальної громади м. Харкова, вимог чинних нормативно-правових документів із цього питання та з урахуванням «Міської програми запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності на 2008-2010 рр.», Закону України «Про загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на 2006-2016 роки».

До основних причин, що зумовлюють комплексний підхід до соціально-правового захисту дітей, слід віднести:

1) зростання цін на товари першої необхідності, зокрема дитячі, і, як результат, погіршення матеріального благополуччя та неспроможність батьків утримувати дітей;

2) психологічна криза стосунків батьків та дітей, ріст конфліктів між ними;

3) втрата поняття «сім'ї» як соціального інституту, неспроможність або небажання сім'ї виконувати виховні функції, зниження відповідальності батьків за виховання дітей;

4) експлуатація батьками праці дітей, що призводить до послаблення будь-якої мотивації до продовження навчання; жорстокі форми виховання дітей у сім'ях;

5) нездатність державної інтернатної системи забезпечити соціалізацію вихованців з урахуванням їх потреб та умов розвитку суспільства;

6) економічна експлуатація дитячої праці з боку дорослих;

7) пропаганда в ЗМІ насильства та «легкого» життя;

8) інтенсифікація міграційних процесів. Свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України не підкріплюються достатньою освітньою, правовою та інформаційною роботою серед громадян, яка б допомогла реалізувати правові норми щодо захисту прав дітей, передбачені Конституцією та законами України.

Таким чином, поліпшення умов розвитку та життєдіяльності дітей має розглядатися як передумова сприятливого соціально-економічного і демографічного майбутнього, як завдання органів місцевого самоврядування м. Харкова, що потребує першочергового вирішення.

Діяльність органів місцевого самоврядування м. Харкова щодо реалізації Програми регламентується ст.ст. 27, 32, 34, 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

У роботі над Програмою враховувалися такі чинники:

1. Соціально-економічні умови, внаслідок яких на обліку в Управлінні служб у справах дітей Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради знаходиться 1679 дітей, з них 367 – діти-сироти та 916 – діти, позбавлені батьківської опіки та піклування, 396 – діти, які проживають у сім'ях, які опинилися у складних життєвих обставинах.

2. Необхідність надання соціально-правової допомоги та захисту дітям, які фактично залишилися без піклування батьків, зазнали насильства в сім'ї або у випадку знаходження сім'ї з дитиною в кризовому становищі.

3. Розвиток інституту прийомної сім'ї та дитячих будинків сімейного типу. Реалізуючи державну політику щодо розвитку альтернативних форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, повноваження щодо поширення сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, аналізуючи явище безпритульності і бездоглядності дітей, в цілому спостерігається позитивна динаміка щодо зменшення повторного виходу на вулицю дітей і ризиків залучення їх до скоєння злочинів або насильства щодо них. Починаючи з 2006 р., у м. Харкові було прийнято 44 рішення щодо створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. На сьогодні у місті функціонує 33 прийомні сім'ї та 1 дитячий будинок сімейного типу. Стабільно зростає і кількість дітей, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, що становить 63 дитини.

4. Необхідність підвищення якості роботи і професійної підготовки фахівців, що забезпечують реалізацію Програми на всіх рівнях.

5. Необхідність співпраці та підтримки громадських організацій, діяльність яких має соціально-правову спрямованість, шляхом використання соціального замовлення як дієвого інструмента між владою та суспільством.

V. Фінансування Програми

Міський бюджет; інші джерела фінансування, не заборонені законодавством України.

Розмір бюджетних коштів передбачено в міському бюджеті на відповідний рік.

VI. Очікувані кінцеві результати виконання Програми

Програма має стати орієнтиром дій виконавчих органів Харківської міської ради щодо оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей м. Харкова відповідно до вимог законодавства України та Конвенції ООН, у тому числі поліпшення становища дітей на основі інтеграції діяльності виконавчих органів Харківської міської ради з громадськими та іншими організаціями, підтримки розвитку всіх форм благодійності та спонсорства щодо дітей.

Заступник міського голови
з питань охорони здоров'я
та соціального захисту населення

С.О. Горбунова-Рубан